

PALIATÍVNA OŠETROVATEĽSKÁ STAROSTLIVOSŤ O NOVORODENCA

Jana Šubiková

Tatiana Mikitová

Miroslava Sochuľáková

Neonatologická klinika UNM a JLF UK v Martine

Definícia paliatívnej starostlivosti

(WHO, 2002)

Paliatívna starostlivosť ➡

- prístup, ktorý zlepšuje kvalitu života pacientov a ich rodín zoči – voči ohrozujúcemu ochoreniu tak, že včas identifikuje, neodkladne diagnostikuje, lieči bolesť a iné fyzické, psychosociálne a duchovné problémy čím predchádza a zmierňuje utrpenie,
- zahŕňa: zdravotnú starostlivosť poskytovanú lekárom, ošetrovateľskú starostlivosť, rehabilitáciu, psychologickú starostlivosť, liečebno - pedagogickú činnosť u detí, duchovnú starostlivosť a sociálne poradenstvo.

Kategórie novorodencov

(Gale, Brooks, 2006)

- s hmotnosťou nižšou ako 500g a v gestačnom veku menšom ako 24. týždeň,
- s komplexnými mnohopočetnými anomáliami nezlučiteľnými so životom,
- s genetickými anomáliami (trizómia 13., 15., 18. chromozómu, metabolické poruchy...), ktoré sú letálne aj vzhľadom na dostatočnú liečbu,
- renálne ochorenia, Potterovej syndróm...,
- s anomáliami CNS,
- s ochoreniami srdca (inoperabilné anomálie...),

Kategórie novorodencov

(Gale, Brooks, 2006)

- novorodenci neodpovedajúci na kuratívnu liečbu, ktorých stav sa zhoršuje aj napriek všetkému úsiliu:
- neodpovedajúci na KPR,
- opakovaná KPR,
- niektoré prípady poškodenia CNS,
- hypoxicko-ischemická encefalopatia,
- ťažká asfyxia ($\text{pH} < 7$, $\text{AS} < 3$ po 15min.),
- multiorgánové zlyhanie,
- ťažký septický stav aj napriek liečbe,
- NEC, alebo zachovaný veľmi malý úsek čreva.

Paliatívna ošetrovateľská starostlivosť v neonatológii

Implementácia v praxi:

- nedostatok výučby paliatívnej starostlivosti v našom vzdelávacom systéme,
- nedostatok vedomostí a zručností,
- nedostatok výskumu a publikácií na danú tému,
- nejednotnosť postupov, ➡
- problémy pri poskytovaní paliatívnej starostlivosti.

Ciele

- identifikovať problémy v rámci poskytovania paliatívnej ošetrovateľskej starostlivosti o novorodenca,
- zistené výsledky využiť ako východisko pri formulovaní návrhov pre praktické využitie.

Respondenti

5 sestier pracujúcich na Neonatologickej klinike v Martine:

- súhlas so zaradením do výskumu,
- prax v danom odbore minimálne 10 rokov,
- skúsenosti s umieraním novorodenca.

Metodika

Semištrukturovaný rozhovor:

- metóda zberu empirických údajov,
- 16 vlastných položiek týkajúcich sa identifikácie problémov pri poskytovaní POS, ktoré sme zatriedili do 3 sledovaných fenoménov.

5 prípadových štúdií

Sledované fenomény

A. Sestra a umieranie	A ₁ Skúsenosti s umieraním A ₂ Vedomosti a zručnosti v paliatívnej ošetrovateľskej starostlivosti
B. Umieranie vo vzťahu sestra, dieťa, rodič	B ₁ Prostredie pre umierajúceho novorodenca B ₂ Súkromie pre rodičov umierajúceho novorodenca B ₃ Informovanosť rodičov umierajúceho novorodenca B ₄ Komunikácia s rodičmi umierajúceho novorodenca
C. Umieranie vo vzťahu sestra a podporné osoby	C ₁ Zvládanie záťaže sestry v starostlivosti o umierajúceho novorodenca

Výsledky

Sestra a umieranie:

- konfrontácia so smrťou – krátko po nástupe do praxe (prítomnosť skúsenej sestry, očakávanie situácie, nepripravenosť),
- nedostatok vedomostí, skúseností a zručností v poskytovaní POS o novorodenca.

Výsledky

Umieranie vo vzťahu sestra, rodič, dieťa:

- problémy v zabezpečení vhodného prostredia,
- problémy v zabezpečení súkromia,
- problémy v poskytovaní informácií rodičom umierajúceho dieťaťa,
- problémy v komunikácii s rodičmi umierajúceho novorodenca.

Výsledky

Umieranie vo vzťahu sestra a podporné osoby:

- rozhovor s kolegyňami,
- individuálna forma pomoci – blízka osoba.

Opatrenia pre prax

- informačný materiál pre sestry pri poskytovaní paliatívnej starostlivosti,
- informačný materiál pre sestry o efektívnej komunikácii,
- prednášky a semináre o paliatívnej starostlivosti v neonatológii,
- prednášky a semináre o efektívnej komunikácii s umierajúcim pacientom a jeho príbuznými,

Opatrenia pre prax

- informačný materiál pre rodičov umierajúceho novorodenca,
- zlepšenie prostredia pre umierajúceho novorodenca a jeho rodinu,
- vytvorenie spomienkového balíčka pre rodičov
- prítomnosť klinického psychológa,
- zúčastňovanie sa sestry a psychológa pri informovanosti rodičov o stave ich dieťaťa.

Zavedené opatrenia

- ▣ **Sestra a umieranie:**
 - informačný materiál pre sestry o efektívnej komunikácii,
 - štandard o zomierajúce a zomreté dieťa
 - odborná literatúra
- ▣ **Umieranie vo vzťahu sestra, rodič, dieťa:**
 - informačný materiál pre rodičov umierajúceho a zomretého novorodenca,

Postup rodičov pri úmrtí dieťaťa

1,

- Rodičia nepotrebujú z Neonatologickej kliniky žiadnu dokumentáciu, nemusia ísť do Ústavu patologickej anatómie v UNM
- Rodičia prídu s občianskym preukazom a rodným listom dieťaťa do pohrebnej služby v mieste bydliska, prinesú veci pre dieťa a pampersku
- Pohrebná služba vybaví potrebnú dokumentáciu, zorganizuje podľa želania rodičov pohreb

alebo

2,

- Rodičia prídu s občianskym preukazom a rodným listom dieťaťa do Ústavu patologickej anatómie v UNM
- Na patológii dajú rodičom „ List o prehliadke mŕtveho “.
- S týmto dokumentom pôjdu rodičia na matriku, kde vybaví „ Úmrtný list dieťaťa “
- S úmrtným listom idú rodičia do pohrebnej služby, donesú oblečenie pre dieťa a pampersku

Zavedené opatrenia

- prostredie a súkromie (zástena, izba, návštevy)
- informovanosť rodičov (+ sestra)
- prednášky a semináre o efektívnej komunikácii – absolvované, plánované
- spolupráca s organizáciou PLAMIENOK
- spomienkový balíček (diplom, osobné predmety - „mojkáčik“, kresba od súrodencov...)

Ďakujeme za pozornosť